

Suvestinė redakcija nuo 2014-11-01 iki 2015-06-30

Įstatymas paskelbtas: Žin. 2000, Nr. [32-893](#), i. k. 1001010ISTAI-1608

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
MAISTO
Į S T A T Y M A S**

2000 m. balandžio 4 d. Nr. VIII-1608
Vilnius

**PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Įstatymas nustato teikiamo į rinką maisto bei jo tvarkymo reikalavimus, valstybės institucijų bei visuomeninių vartotojų teisių gynimo organizacijų kompetenciją užtikrinant maisto saugą, taip pat reglamentuoja maisto gamintojų, paslaugų teikėjų bei pardavėjų pareigas ir atsakomybę. Šio įstatymo nuostatos suderintos su Įstatymo priede nurodytais Europos Sąjungos teisės aktais.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [IX-2256](#), 2004-06-01, Žin., 2004, Nr. 93-3397 (2004-06-12), i. k. 1041010ISTA0IX-2256

2. Įstatymo tikslas – užtikrinti, kad:

1) į rinką būtų teikiamas maistas, atitinkantis šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatytus saugos reikalavimus;

2) maistas atitiktų tarptautinius laisvam prekių judėjimui keliamus reikalavimus ir Lietuvos maisto gamintojas galėtų plėsti savo prekių eksportą į kitas šalis, o Lietuvoje pagamintas maistas galėtų lengviau konkuruoti tarptautinėje rinkoje;

3) būtų skatinama ekologiškų žemės ūkio produktų gamyba, sveikesnė Lietuvos gyventojų mityba, gerinama su maistu ir mityba susijusi žmonių sveikata.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. Įstatymas nustato teikiamo į rinką maisto bei jo tvarkymo reikalavimus, valstybės institucijų bei visuomeninių vartotojų teisių gynimo organizacijų kompetenciją užtikrinant maisto saugą, taip pat reglamentuoja maisto gamintojų, paslaugų teikėjų bei pardavėjų pareigas ir atsakomybę. Šio įstatymo nuostatos suderintos su Įstatymo priede nurodytais Europos Sąjungos teisės aktais.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [IX-1733](#), 2003-09-16, Žin., 2003, Nr. 92-4139 (2003-10-01), i. k. 1031010ISTA0IX-1733

Nr. [IX-2256](#), 2004-06-01, Žin., 2004, Nr. 93-3397 (2004-06-12), i. k. 1041010ISTA0IX-2256

2. **Maistinės medžiagos** – žmogaus organizmui būtinos maisto sudėtinės dalys (maiste esantys baltymai, riebalai, angliavandeniai, vitaminai, mineralinės ir kitos medžiagos bei specialūs maisto papildai – vitaminai, mineralinės ir kitos medžiagos).

3. **Gaminiai, besiliečiantys su maistu** – medžiagos ir gaminiai, galintys liestis su maistu, besiliečiantys su juo ir pagaminti tam tikslui.

4. **Maisto higiena** – sąlygos ir priemonės, užtikrinančios maisto saugą bei tvarkant maistą padedančios išsaugoti jo tinkamumą žmonių mitybai.

5. **Maisto tvarkymas** – bet koks poveikis maistui arba veiksmai su juo ar atskiromis jo sudėtinėmis dalimis (įskaitant maisto gaminimą, ruošimą, perdirbimą, pakavimą, laikymą, saugojimą, gabenimą, paskirstymą, tiekimą, pateikimą parduoti, pardavimą), galintys turėti įtakos maisto saugai, kokybei ir mitybos vertei.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [IX-1733](#), 2003-09-16, *Žin.*, 2003, Nr. 92-4139 (2003-10-01), i. k. 1031010ISTA0IX-1733

6. Maisto tvarkymo vieta – viešųjų ar privačių juridinių asmenų vieta (įskaitant teritoriją, statinius ir transporto priemones), kurioje tvarkomas maistas.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [IX-1733](#), 2003-09-16, *Žin.*, 2003, Nr. 92-4139 (2003-10-01), i. k. 1031010ISTA0IX-1733

7. Maisto priedai – medžiagos, kurios, paprastai nebūdamos maistu ar jo sudėtinėmis dalimis, dedamos į maistą technologiniais tikslais jo tvarkymo metu ir kurios pačios arba jų dalys tvarkymo proceso pabaigoje tampa arba tikėtina, kad tampa, sudėtine maisto dalimi.

8. Gamintojas – Lietuvos Respublikoje teisės aktų nustatyta tvarka įregistravęs veiklą fizinis ar juridinis asmuo, kuris:

1) pagamino maistą arba apie tai viešai pareiškė pažymėdamas jį savo pavadinimu, prekės ženklu ar kitu skiriamuoju ženklu;

2) veikia kaip gamintojo atstovas ir gamintojo prašymu bei pateikdamas savo pavadinimą pateikia į rinką maistą arba, jei gamintojo atstovo nėra, maistą importuoja;

3) maistą tvarko ir nurodo save esant šio maisto gamintoju;

4) kaip maisto teikimo į rinką proceso dalyvis gali daryti poveikį maisto saugai.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [IX-937](#), 2002-06-06, *Žin.*, 2002, Nr. 64-2574 (2002-06-26), i. k. 1021010ISTA00IX-937

9. Pardavėjas – fizinis ar juridinis asmuo, Lietuvos Respublikoje teisės aktų nustatyta tvarka įregistravęs veiklą ir realizuojantis maistą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [IX-937](#), 2002-06-06, *Žin.*, 2002, Nr. 64-2574 (2002-06-26), i. k. 1021010ISTA00IX-937

10. Paslaugos teikėjas – fizinis ar juridinis asmuo, Lietuvos Respublikoje teisės aktų nustatyta tvarka įregistravęs savo veiklą ir teikiantis paslaugas maisto teikimo į rinką srityje.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [IX-937](#), 2002-06-06, *Žin.*, 2002, Nr. 64-2574 (2002-06-26), i. k. 1021010ISTA00IX-937

11. Sauga – šio įstatymo bei kitų teisės aktų nustatytų maisto ir jo tvarkymo reikalavimų visuma, užtikrinanti, kad vartojant maistą įprastomis, gamintojo nustatytomis ar galimomis iš anksto pagrįstai numatyti vartojimo sąlygomis, įskaitant ir ilgalaikį vartojimą, nebus jokios rizikos vartotojų sveikatai ar gyvybei arba ji bus ne didesnė negu ta, kuri teisės aktuose nustatyta kaip leidžiama bei laikoma atitinkančia aukštą vartotojų apsaugos lygį.

12. Galutinis vartotojas (toliau – **vartotojas**) – kaip apibrėžta 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 178/2002 dėl maisto įstatymo pagrindinių principų ir reikalavimų nustatymo, Europos maisto saugos institucijos įsteigimo ir maisto saugos procedūrų bei principų nustatymo 3 straipsnio 18 dalyje.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [IX-937](#), 2002-06-06, *Žin.*, 2002, Nr. 64-2574 (2002-06-26), i. k. 1021010ISTA00IX-937

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [IX-1733](#), 2003-09-16, *Žin.*, 2003, Nr. 92-4139 (2003-10-01), i. k. 1031010ISTA0IX-1733

Nr. [IX-2256](#), 2004-06-01, *Žin.*, 2004, Nr. 93-3397 (2004-06-12), i. k. 1041010ISTA0IX-2256

13. Kokybė – maisto savybių visuma, tenkinanti konkrečius vartotojo poreikius, kurių protingai galima tikėtis, bei atitinkanti saugos ir kitus privalomuosius teisės aktų nustatytus reikalavimus.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [IX-937](#), 2002-06-06, *Žin.*, 2002, Nr. 64-2574 (2002-06-26), i. k. 1021010ISTA00IX-937

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [IX-937](#), 2002-06-06, *Žin.*, 2002, Nr. 64-2574 (2002-06-26), i. k. 1021010ISTA00IX-937

14. Specialios mitybos maistas – maistas, kuris dėl savo ypatingos sudėties ar tvarkymo skiriasi nuo įprastinio maisto, skiriamas dėl ypatingos fizinės ar fiziologinės būklės kylantiems mitybos poreikiams tenkinti ir atitinka deklaruojamą specialią paskirtį. Jis ženkliriamas bei teikiamas į rinką tokiu būdu, iš kurio matyti, kokiai vartotojų grupei jis skirtas.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [IX-937](#), 2002-06-06, *Žin.*, 2002, Nr. 64-2574 (2002-06-26), i. k. 1021010ISTA00IX-937

15. Rizikos veiksnių analizės ir valdymo sistema – biologinių, cheminių ar fizinių veiksnių, galinčių turėti reikšmės maisto saugai, nustatymo, įvertinimo ir valdymo sistema, taikoma maisto tvarkymo vietose savikontrolės tikslais.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [IX-937](#), 2002-06-06, *Žin.*, 2002, Nr. 64-2574 (2002-06-26), i. k. 1021010ISTA00IX-937

16. Teršalas – atsitiktinai į maistą patekusi ar įdėta bet kokia cheminės ar biologinės kilmės ne maisto medžiaga ar kitoks objektas, išskyrus maisto priedus, atsiradusi tvarkymo metu arba dėl aplinkos užterštumo, galinti pakenkti maisto saugai ar padaryti maistą netinkamą vartoti.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [IX-937](#), 2002-06-06, *Žin.*, 2002, Nr. 64-2574 (2002-06-26), i. k. 1021010ISTA00IX-937

17. Pateikimas į rinką – kaip apibrėžta 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 178/2002 dėl maisto įstatymo pagrindinių principų ir reikalavimų nustatymo, Europos maisto saugos institucijos įsteigimo ir maisto saugos procedūrų bei principų nustatymo 3 straipsnio 8 dalyje.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [IX-937](#), 2002-06-06, *Žin.*, 2002, Nr. 64-2574 (2002-06-26), i. k. 1021010ISTA00IX-937

Nr. [IX-1733](#), 2003-09-16, *Žin.*, 2003, Nr. 92-4139 (2003-10-01), i. k. 1031010ISTA0IX-1733

Nr. [IX-2256](#), 2004-06-01, *Žin.*, 2004, Nr. 93-3397 (2004-06-12), i. k. 1041010ISTA0IX-2256

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [IX-937](#), 2002-06-06, *Žin.*, 2002, Nr. 64-2574 (2002-06-26), i. k. 1021010ISTA00IX-937

18. Pirminė gamyba – kaip apibrėžta 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 178/2002 dėl maisto įstatymo pagrindinių principų ir reikalavimų nustatymo, Europos maisto saugos institucijos įsteigimo ir maisto saugos procedūrų bei principų nustatymo 3 straipsnio 17 dalyje.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [IX-1733](#), 2003-09-16, *Žin.*, 2003, Nr. 92-4139 (2003-10-01), i. k. 1031010ISTA0IX-1733

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [IX-2256](#), 2004-06-01, *Žin.*, 2004, Nr. 93-3397 (2004-06-12), i. k. 1041010ISTA0IX-2256

19. Šiame įstatyme sąvoka „valstybinė maisto kontrolė“ atitinka sąvoką „oficiali kontrolė“ ir vartojama ta pačia reikšme, kaip ši apibrėžta 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 882/2004 (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 3 skyrius, 45 tomas, p. 200) dėl oficialios kontrolės, kuri atliekama siekiant užtikrinti, kad būtų įvertinama, ar laikomasi pašarus ir maistą reglamentuojančių teisės aktų, gyvūnų sveikatos ir gerovės taisyklių, 2 straipsnio 1 punkte.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [IX-1733](#), 2003-09-16, *Žin.*, 2003, Nr. 92-4139 (2003-10-01), i. k. 1031010ISTA0IX-1733

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-531](#), 2013-10-03, *Žin.*, 2013, Nr. 107-5276 (2013-10-12), i. k. 1131010ISTA0XII-531

20. Energinis gėrimas – nealkoholinis gėrimas, kuriame yra daugiau kaip 150 mg/l kofeino, nesvarbu, iš kokio šaltinio, arba kuriame yra daugiau kaip 150 mg/l kofeino ir vienos ar kelių kitų centrinę nervų sistemą stimuliuojančių medžiagų (gliukurono laktono, inozitolio, guaranino, ginsenosidų, ginkmedžių ekstrakto, taurino ar kt.). Energiniam gėrime gali būti ir angliavandenių, vitaminų, mineralinių medžiagų, amino rūgščių, maisto priedų, vaisių sulčių ar augalų ekstraktų.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XII-885](#), 2014-05-15, paskelbta TAR 2014-05-21, i. k. 2014-05574

3 straipsnis. Įstatymo taikymas

1. Šis įstatymas taikomas juridiniams ir fiziniams asmenims, tvarkantiems ir (ar) teikiantiems į rinką maistą, taip pat valstybės institucijoms, prižiūrinčioms bei kontroliuojančioms maisto saugą, kokybę ir tvarkymą. Šio įstatymo nuostatos negali riboti maisto pateikimo į rinką, jeigu tas maistas yra legaliai pagamintas ir teikiamas į rinką vienoje iš Europos Sąjungos arba Europos ekonominės erdvės valstybių ir atitinka jų lygiaverčius saugos, kokybės ir tvarkymo reikalavimus.

2. Šis įstatymas netaikomas:

1) tranzitu per Lietuvos Respubliką gabenamam maistui, išskyrus atvejus, kai dėl tranzitinių krovinių pervežimo gali būti padaroma žala žmonių sveikatai ar iškyla gyvūnų užkrečiamųjų ligų pavojus;

2) asmeniniam naudojimui ar paruošimui skirtos pirminės produkcijos gamybai, asmeniniame namų ūkyje vartojamam maistui arba su asmeniniu namų ūkiu vartojimu susijusiam maisto tvarkymui;

3) maistui, pateiktam į rinką iki šio įstatymo įsigaliojimo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1733](#), 2003-09-16, *Žin.*, 2003, Nr. 92-4139 (2003-10-01), i. k. 1031010ISTA0IX-1733

ANTRASIS SKIRSNIS MAISTO IR JO TVARKYMO REIKALAVIMAI

4 straipsnis. Pagrindiniai maisto saugos, kokybės ir tvarkymo reikalavimai

1. Į rinką turi būti teikiamas šiame įstatyme bei kituose teisės aktuose nustatytus saugos, kokybės ir tvarkymo reikalavimus atitinkantis maistas.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [IX-937](#), 2002-06-06, *Žin.*, 2002, Nr. 64-2574 (2002-06-26), i. k. 1021010ISTA00IX-937

2. Maistas ir su maistu besiliečiančios medžiagos turi atitikti šiuos pagrindinius reikalavimus:

1) maistas turi būti tokios sudėties ir kokybės, kad būtų tinkamas žmonėms vartoti, neužterštas cheminiais, fiziniais, mikrobiniiais ir kitokiais teršalais daugiau, negu leidžia teisės aktai, turi atitikti privalomuosius saugos ir kokybės reikalavimus;

2) į maistą gali būti dedami tik teisės aktų leidžiami maisto priedai bei maistinės medžiagos, atitinkantys nustatytus kiekio, grynumo, vartojimo sąlygų bei kitus reikalavimus;

3) įgaliota valstybės valdymo institucija tam tikrai maisto grupei gali nustatyti konkrečios sudėties ar kokybės reikalavimus, neprieštaraujančius tarptautinėms nuostatoms, jei tai reikalinga visuomenės sveikatos ar mitybos požiūriu;

4) maistui pakuoti ir kitaip su juo liestis leidžiama naudoti tik tam tikslui skirtas, nekenkiančias žmonių sveikatai, teisės aktų nustatytus reikalavimus atitinkančias medžiagas bei gaminius;

5) maistas ir su maistu besiliečiančios medžiagos turi atitikti teisės aktų nustatytus ženklavimo reikalavimus.

3. Maistas visuose jo ruošimo ir teikimo vartotojams etapuose („nuo lauko iki stalo“) turi būti tvarkomas laikantis šiame įstatyme bei kituose teisės aktuose nustatytų reikalavimų:

1) tvarkyti maistą leidžiama tik pagal šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatytus maisto higienos, visuomenės sveikatos, veterinarijos bei aplinkos apsaugos reikalavimus, turint higienos ir technologijos reikalavimus atitinkančią įrangą;

2) maisto tvarkymo vietose turi būti teisės aktų nustatyta tvarka taikoma rizikos veiksmų analizės ir valdymo sistema bei atliekami būtini laboratoriniai tyrimai maisto saugos ir tvarkymo savikontrolėi užtikrinti;

3) asmenys, tvarkantys maistą, turi atitikti teisės aktų nustatytus sveikatos reikalavimus ir

įgyti Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka privalomųjų higienos žinių;

4) tvarkyti maistą galima tik Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos nustatyta ir su Sveikatos apsaugos ministerija suderinta tvarka patvirtintose maisto tvarkymo vietose, turinčiose nustatyta tvarka išduotus maisto tvarkymo subjekto patvirtinimo pažymėjimus.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [IX-937](#), 2002-06-06, Žin., 2002, Nr. 64-2574 (2002-06-26), i. k. 1021010ISTA00IX-937

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [X-405](#), 2005-11-17, Žin., 2005, Nr. 142-5107 (2005-12-03), i. k. 1051010ISTA000X-405

5 straipsnis. Vartotojų informavimo reikalavimai

Vartotojams turi būti teikiama teisinga informacija apie maistą. Draudžiama:

1) klaidinti vartotoją apibūdinant maistą, nurodant jo rūšį, tapatumą, savybes, sudėtį, kiekį, tinkamumo vartoti terminą, kilmę, tvarkymo ir vartojimo būdą bei laikymo sąlygas;

2) nurodyti ar užsiminti apie tas maisto savybes, kurių jis neturi, taip pat apie gydomąsias ar nuo ligų saugančias savybes, nesant Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka išduoto šią informaciją patvirtinančio specialios paskirties maisto produkto pažymėjimo;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [IX-1733](#), 2003-09-16, Žin., 2003, Nr. 92-4139 (2003-10-01), i. k. 1031010ISTA0IX-1733

3) nurodyti, kad koks nors maistas turi ypatingų savybių, jeigu iš tikrųjų tokiais savybėmis pasižymi visi panašūs gaminiai;

4) kitaip klaidinti vartotojus.

6 straipsnis. Maisto ir kitų į maistą panašių gaminių pateikimo į rinką ribojimai

1. Draudžiama teikti į rinką maistą, kai jame arba jo pakuotėje yra maistui nepriskiriamų daiktų (išskyrus atvejus, kai šie daiktai reikalingi maistui tvarkyti ar vartoti), jei dėl šių daiktų galėtų kilti pavojus vartotojų, ypač vaikų, sveikatai ar gyvybei.

2. Draudžiama teikti į rinką gaminius, savo forma, kvapu, spalva, išvaizda, ženkliniu, pakuote, dydžiu ar kitaip panašius į maistą taip, kad vartotojai, ypač vaikai, galėtų būti klaidinami ir vartojant šiuos gaminius kaip maistą galėtų kilti pavojus sveikatai ar gyvybei.

6¹ straipsnis. Kai kurių maisto produktų pardavimo ribojimas

Draudžiama parduoti, nupirkti ar kitaip perduoti energinius gėrimus jaunesniems kaip 18 metų asmenims. Energinių gėrimų pardavėjai turi teisę, o kai kyla abejonų, kad asmuo yra jaunesnis kaip 18 metų, privalo iš perkančio energinius gėrimus asmens reikalauti pateikti asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą. Jeigu toks asmuo nepateikia jo tapatybę patvirtinančio dokumento, energinių gėrimų pardavėjai privalo atsisakyti parduoti jam energinius gėrimus.

Papildyta straipsniu:

Nr. [XII-885](#), 2014-05-15, paskelbta TAR 2014-05-21, i. k. 2014-05574

7 straipsnis. Gamintojų, pardavėjų ir paslaugų teikėjų pareigos bei atsakomybė

1. Gamintojai, pardavėjai ir paslaugų teikėjai privalo laikytis šio įstatymo bei kitų teisės aktų reikalavimų, vykdyti valstybinės maisto kontrolės institucijos ir Nacionalinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos nurodymus ir reikalavimus.

2. Gamintojai, pardavėjai ar paslaugų teikėjai, pažeidę šio įstatymo ir kitų teisės aktų reikalavimus, atsako Produktų saugos ir kitų įstatymų nustatyta tvarka.

3. Gamintojai, pardavėjai ar paslaugų teikėjai Civilinio kodekso nustatyta tvarka atlygina dėl netinkamos maisto ar paslaugų kokybės atsiradusią žalą vartotojams.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-937](#), 2002-06-06, Žin., 2002, Nr. 64-2574 (2002-06-26), i. k. 1021010ISTA00IX-937

TREČIASIS SKIRSNIS

VALSTYBĖS VALDYMO INSTITUCIJŲ BEI VISUOMENINIŲ VARTOTOJŲ TEISIŲ GYNIMO ORGANIZACIJŲ KOMPETENCIJA

8 straipsnis. Vyriausybės kompetencija

Vyriausybė, įgyvendindama maisto saugos srityje visuomenės sveikatai palankią valstybės politiką:

- 1) rengia ir tvirtina valstybinę maisto saugos, kokybės ir gyventojų mitybos gerinimo veiksmų strategiją;
- 2) atlieka kitas su maisto sauga ir kontrole susijusias funkcijas, kurias reglamentuoja įstatymai bei kiti teisės aktai.

9 straipsnis. Valdymo institucijų kompetencija

1. Valdymo institucijos, atlikdamos šio įstatymo ir kitų Lietuvos Respublikos teisės aktų joms pavestų sričių valstybės valdymo funkcijas, siekdamos užtikrinti, kad į rinką būtų teikiamas saugos reikalavimus atitinkantis maistas, įgyvendina Europos Sąjungos, Jungtinių Tautų Maisto ir žemės ūkio organizacijos, Pasaulinės Prekybos Organizacijos, Maisto kodekso (*Codex Alimentarius*) komisijos dokumentų ir kitų tarptautinių teisės aktų reikalavimus.

2. Sveikatos apsaugos ministerija pagal savo kompetenciją:

1) nustato šiuos mokslškai pagrįstus, rizikos žmogaus sveikatai įvertinimu paremtus privalomuosius reikalavimus: didžiausių leistinių teršalų koncentracijų maiste, maisto priedų ir maisto medžiagų saugos, specialios mitybos, apšvitinto, genetiškai ar kitaip pakeisto, naujai sukurto ar neįprastai ruošto maisto saugos, su maistu besiliečiančių gaminių saugos, maisto higienos, bendrų rizikos veiksnių analizės ir valdymo sistemos maisto tvarkymo vietose diegimo, maistą tvarkančių asmenų sveikatos ir jų sveikatos tikrinimo bei šių asmenų privalomųjų higienos žinių;

2) koordinuoja maisto saugos ir gyventojų mitybos gerinimo, su maistu susijusio sergamumo mažinimo politikos įgyvendinimą;

3) rengia ir tvirtina maisto saugos ir gyventojų mitybos gerinimo programas, atlieka gyventojų mitybos, maisto saugos, susijusios su gyventojų sveikata, su maistu susijusio sergamumo stebėsenas (monitoringus), ugdo sveikos mitybos įgūdžius bei atlieka kitas funkcijas, kurias reglamentuoja įstatymai bei kiti teisės aktai;

4) nustato privalomuosius realizuojamų maisto produktų ženklinimo reikalavimus.

3. Žemės ūkio ministerija pagal savo kompetenciją:

1) įgyvendina maisto produktų ir žaliavų kokybės gerinimo, ekologiškų žemės ūkio produktų gamybos, Lietuvoje gaminamų produktų konkurencingumo tarptautinėje rinkoje didinimo politiką;

2) rengia ir tvirtina maisto kokybės gerinimo, sveiko, ekologiško maisto gamybos bei teikimo į rinką programas, nustato maisto sudėties ir kokybės, žaliavų kokybės vertinimo, maistui skirtų augalų auginimo, pateikimo į rinką bei augalų apsaugos priemonių naudojimo ir kontrolės privalomuosius reikalavimus;

3) nustato privalomuosius realizuojamų maisto produktų ženklinimo reikalavimus;

4) pati ar per įgaliotas institucijas atlieka šviežių vaisių ir daržovių nustatytų kokybės reikalavimų įgyvendinimo kontrolę;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [IX-1733](#), 2003-09-16, *Žin.*, 2003, Nr. 92-4139 (2003-10-01), i. k. 1031010ISTA0IX-1733

5) atlieka kitas funkcijas, kurias reglamentuoja įstatymai bei kiti teisės aktai.

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [IX-1733](#), 2003-09-16, *Žin.*, 2003, Nr. 92-4139 (2003-10-01), i. k. 1031010ISTA0IX-1733

4. Ūkio ministerija pagal savo kompetenciją:

1) įgyvendina maisto prekybos politiką;

2) nustato Lietuvos rinkoje realizuojamų maisto prekių bendrus ženklinimo ir prekybos privalomuosius reikalavimus;

3) atlieka kitas funkcijas, kurias reglamentuoja įstatymai bei kiti teisės aktai.

5. Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba pagal savo kompetenciją:

1) įgyvendina maisto saugos, kokybės ir tvarkymo priežiūros bei maistui skirtų gyvūnų sergamumo mažinimo politiką, atsako už skubaus įspėjimo apie pavojų dėl maisto teikimą;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [IX-1733](#), 2003-09-16, *Žin.*, 2003, Nr. 92-4139 (2003-10-01), i. k. 1031010ISTA0IX-1733

2) nustato specialius maisto saugos, kokybės, maisto tvarkymo ir pateikimo į rinką higienos bei kontrolės, rizikos veiksnių analizės ir valdymo sistemos diegimo maisto tvarkymo vietose privalomuosius reikalavimus;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [IX-1733](#), 2003-09-16, *Žin.*, 2003, Nr. 92-4139 (2003-10-01), i. k. 1031010ISTA0IX-1733

3) atlieka maistui auginamų gyvūnų, maisto žaliavų ir maisto užterštumo kenksmingomis medžiagomis, įskaitant pesticidus ir kitus teršalus, stebėseną (monitoringą);

4) priima sprendimus dėl konfiskuotų, kontrabandos būdu ir be kilmės, kokybės ir saugos atitikties dokumentų įvežtų maisto produktų tolesnio panaudojimo;

5) atlieka maisto saugos ir kokybės tikrinimą;

6) nustato tvarką ir ūkio subjekto prašymu išduoda leidimus maisto tvarkymo subjektų laboratorijoms, atliekančioms maisto žaliavų, produktų tyrimus, išskyrus laboratorijas, akredituotas šiems tyrimams teisės aktų nustatyta tvarka;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XII-531](#), 2013-10-03, *Žin.*, 2013, Nr. 107-5276 (2013-10-12), i. k. 1131010ISTA0XII-531

7) nustato tvarką ir išduoda leidimus geriamojo vandens tiekėjų laboratorijoms, atliekančioms geriamojo vandens saugos ir kokybės tyrimus, išskyrus laboratorijas, akredituotas šiems tyrimams teisės aktų nustatyta tvarka;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XII-531](#), 2013-10-03, *Žin.*, 2013, Nr. 107-5276 (2013-10-12), i. k. 1131010ISTA0XII-531

8) nustato tvarką ir pripažįsta Lietuvos Respublikos rinkai teikiamą natūralų mineralinį vandenį ir išduoda natūralaus mineralinio vandens pripažinimo Lietuvos Respublikoje pažymėjimą. Už natūralaus mineralinio vandens pripažinimo Lietuvos Respublikoje pažymėjimų ir jų dublikatų išdavimą bei šių pažymėjimų tikslinimą imama valstybės rinkliava;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XII-531](#), 2013-10-03, *Žin.*, 2013, Nr. 107-5276 (2013-10-12), i. k. 1131010ISTA0XII-531

9) nustato tvarką ir notifikuoja maisto papildus ir specialios paskirties maisto produktus;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XII-531](#), 2013-10-03, *Žin.*, 2013, Nr. 107-5276 (2013-10-12), i. k. 1131010ISTA0XII-531

10) vykdo fizinių ir juridinių asmenų, organizacijų ar jų filialų, gaminančių medžiagas ir gaminius, besiliečiančius su maistu, valstybinę maisto kontrolę;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XII-531](#), 2013-10-03, *Žin.*, 2013, Nr. 107-5276 (2013-10-12), i. k. 1131010ISTA0XII-531

11) atlieka kitas funkcijas, kurias reglamentuoja įstatymai bei kiti teisės aktai.

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-531](#), 2013-10-03, *Žin.*, 2013, Nr. 107-5276 (2013-10-12), i. k. 1131010ISTA0XII-531

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-937](#), 2002-06-06, *Žin.*, 2002, Nr. 64-2574 (2002-06-26), i. k. 1021010ISTA00IX-937

10 straipsnis. Mokslo komitetai

1. Siekiant bendradarbiauti su Europos Komisija ir teikti jai reikalingą paramą, konsultuoti suinteresuotas Lietuvos Respublikos institucijas teikiant moksliškai pagrįstas išvadas su mityba,

maisto sauga, kokybė ir vartotojų apsauga susijusiais klausimais, gali būti steigiami tarpžinybiniai mokslo komitetai.

2. Mokslo komitetai, vykdydami Europos Komisijos pavedimus ir įgyvendindami jiems nustatytus uždavinius, turi teisę gauti būtiną informaciją bei pasitelkti reikiamus specialistus ir laboratorijas, taip pat atlikti kitas funkcijas, kurias reglamentuoja įstatymai bei kiti teisės aktai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1733](#), 2003-09-16, *Žin.*, 2003, Nr. 92-4139 (2003-10-01), i. k. 1031010ISTA0IX-1733

KETVIRTASIS SKIRSNIS VALSTYBINĖ MAISTO KONTROLĖ

11 straipsnis. Valstybinė maisto kontrolė

1. Valstybinę maisto kontrolę atlieka įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka Vyriausybės įsteigta maisto kontrolės institucija – Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba.

2. Vyriausybės įstaiga Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba tikrina, kad maistas, skirtas tiek vidaus rinkai, tiek eksportui, būtų saugus, tinkamai paženklintas, nepažeistų vartotojų interesų ir atitiktų šio įstatymo bei kitų teisės aktų reikalavimus. Kontrolė atliekama laikantis principo, kad maisto sauga žmonių sveikatai yra besąlyginis prioritetas.

3. Valstybinė maisto kontrolė yra atliekama be išankstinio įspėjimo, reguliariai, pagal iš anksto sudarytas programas (jose numatomas tikrinimų dažnumas ir kontrolės pobūdis), taip pat kilus įtarimui, kad buvo pažeisti šio įstatymo bei kitų teisės aktų reikalavimai. Kontrolės metodai turi atitikti kontrolės tikslus.

4. Valstybinė maisto kontrolė apima visus maisto tvarkymo etapus nuo maistui skirtų augalų ir gyvūnų auginimo iki maisto teikimo vartotojams, įskaitant rinką.

5. Vyriausybės įstaiga Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba, atlikdama šio įstatymo bei lydimųjų teisės aktų reikalavimų laikymosi kontrolę, turi teisę:

- 1) tikrinti maisto tvarkymo vietos higienos būklę ir maisto tvarkymo procesus;
- 2) tikrinti, kaip asmenys, kurie vykdydami savo pareigas tiesiogiai ar netiesiogiai liečia maistą, laikosi higienos reikalavimų (nepažeisdama medicinos etikos principų);
- 3) tikrinti maistą, jo ženklimą, gaminius, besiliečiančius su maistu, maistui tvarkyti, patalpoms ir įrenginiams valyti ir taisyti naudojamas priemones, medžiagas ir įrenginius;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XII-531](#), 2013-10-03, *Žin.*, 2013, Nr. 107-5276 (2013-10-12), i. k. 1131010ISTA0XII-531

4) tikrinti su šio įstatymo ir kitų teisės aktų laikymusi susijusius dokumentus bei maisto tvarkymo vietos savikontrolės sistemos medžiagą;

5) Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka paaimti ir tirti šio straipsnio 5 dalies 3 punkte išvardytų objektų mėginius bei šio straipsnio 5 dalies 4 punkte išvardytų dokumentų kopijas ar nuorašus, gauti kitą su šio įstatymo bei kitų teisės aktų laikymusi susijusią informaciją bei lyginti tikrinimo rezultatus su maisto tvarkymo vietoje įrengtų matavimo ir kitų prietaisų duomenimis.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [IX-1733](#), 2003-09-16, *Žin.*, 2003, Nr. 92-4139 (2003-10-01), i. k. 1031010ISTA0IX-1733

6. Nustačiusi šio įstatymo ar kitų teisės aktų pažeidimus, Vyriausybės įstaiga Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba taiko teikimo į rinką ribojimo ir (ar) kitas įstatymų nustatytas priemones.

7. Vyriausybės įstaiga Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba įstatymų, kitų teisės aktų nustatyta tvarka teikia informaciją Nacionalinei vartotojų teisių apsaugos tarybai apie uždraustą pateikti į rinką nesaugų Lietuvos Respublikoje pagamintą ar kitų valstybių teikiamą maistą, taip pat atlieka kitas su valstybine maisto kontrole susijusias funkcijas.

8. Gamintojai, pardavėjai ir paslaugų teikėjai turi teisę apskųsti Vyriausybės įstaigos Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos veiksmus Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

9. Vyriausybės įstaiga Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba privalo užtikrinti iš gamintojų, pardavėjų ar paslaugų teikėjų gautos informacijos, kuri sudaro komercinę paslaptį, konfidencialumą, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus, ir vykdyti kitas įstatymų bei kitų teisės aktų nustatytas pareigas.

10. Vyriausybės įstaigos Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos inspektoriai, pažeidę šio įstatymo ir kitų teisės aktų reikalavimus, atsako pagal įstatymus.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-937](#), 2002-06-06, *Žin.*, 2002, Nr. 64-2574 (2002-06-26), i. k. 1021010ISTA00IX-937

12 straipsnis. Valstybinės maisto kontrolės laboratorijos

1. Valstybinei maisto kontrolei atrinktų mėginių laboratorinius tyrimus atlieka Vyriausybės nustatyta tvarka akredituotos laboratorijos.

2. Valstybinei maisto kontrolei mėginiai paaimami nustatyta tvarka ir tiriami galiojančiais tyrimo metodais.

3. Mėginių paėmimo ir apmokėjimo tvarką nustato Vyriausybė.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1733](#), 2003-09-16, *Žin.*, 2003, Nr. 92-4139 (2003-10-01), i. k. 1031010ISTA0IX-1733

PENKTASIS SKIRSNIS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

13 straipsnis. Pasiūlymas Vyriausybei

Vyriausybė iki 2000 m. birželio 1 d. priima šį įstatymą įgyvendinančius teisės aktus.

14 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

Šis įstatymas įsigalioja 2000 m. liepos 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS

Lietuvos Respublikos
2000 m. balandžio 4 d.
įstatymo Nr. VIII-1608
priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 1989 m. birželio 14 d. Tarybos direktyva 89/397/EEB dėl oficialios maisto produktų kontrolės.

2. 1993 m. spalio 23 d. Tarybos direktyva 93/99/EEB dėl oficialios maisto produktų kontrolės papildomų priemonių turinio.

3. 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas 178/2002/EB dėl maisto įstatymo pagrindinių principų ir reikalavimų nustatymo, Europos maisto saugos institucijos įsteigimo ir maisto saugos procedūrų bei principų nustatymo.

Papildyta priedu:

Nr. [IX-1733](#), 2003-09-16, *Žin.*, 2003, Nr. 92-4139 (2003-10-01), i. k. 1031010ISTA0IX-1733

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-937](#), 2002-06-06, Žin., 2002, Nr. 64-2574 (2002-06-26), i. k. 1021010ISTA00IX-937

Lietuvos Respublikos maisto įstatymo 2, 3, 4, 7, 9, 11 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1733](#), 2003-09-16, Žin., 2003, Nr. 92-4139 (2003-10-01), i. k. 1031010ISTA0IX-1733

Lietuvos Respublikos maisto įstatymo 2, 3, 5, 9, 10, 11 ir 12 straipsnių pakeitimo ir papildymo bei įstatymo papildymo priedu įstatymas

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-2256](#), 2004-06-01, Žin., 2004, Nr. 93-3397 (2004-06-12), i. k. 1041010ISTA0IX-2256

Lietuvos Respublikos maisto įstatymo 1 ir 2 straipsnių pakeitimo įstatymas

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-405](#), 2005-11-17, Žin., 2005, Nr. 142-5107 (2005-12-03), i. k. 1051010ISTA000X-405

Lietuvos Respublikos maisto įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymas

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-531](#), 2013-10-03, Žin., 2013, Nr. 107-5276 (2013-10-12), i. k. 1131010ISTA0XII-531

Lietuvos Respublikos maisto įstatymo 2, 9, 11 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas

6.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-885](#), 2014-05-15, paskelbta TAR 2014-05-21, i. k. 2014-05574

Lietuvos Respublikos maisto įstatymo Nr. VIII-1608 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6-1 straipsniu įstatymas